

Aanvullend rapport van deputaten emeritikas over arbeidsongeschiktheid

1. leiding

In het rapport 9.06 van de emeritikas wordt in paragraaf 4.4 aandacht besteed aan een (dan) recente ontwikkeling bij PFZW, waardoor extra zware eisen gaan gelden voor de premievrije opbouw van pensioen tijdens arbeidsongeschiktheid (AO). Gezien de inlevertermijn van de GS-rapporten was het niet mogelijk daarop diep in te gaan en werd toegezegd dat er hierover een opvolgrapport kon verschijnen. Dat ligt nu voor u.

2. De extra eisen

De tabel op bladzijde 9.06/7 geeft een overzicht van de extra eisen die PFZW nu stelt. Samenvattend komen die er op neer dat de emeritikas zich als een soort UWV moet gaan gedragen. De eerlijkheid gebied te zeggen dat de voorwaarden vanaf het begin van ons contract met PFZW eigenlijk al zo waren, echter PFZW neemt nu stappen om deze eisen ook daadwerkelijk te activeren. Belangrijk argument van hun kant is dat alle bij PFZW verzekerden één belangengroep vormen en dat bij handhaving van de oude situatie de verzekerden uit onze kerken een oneerlijk voordeel zouden genieten ten opzichte van andere deelnemers.

3. De twee opties om hiermee om te gaan

Zoals al vermeld op bladzijde 9.06/7 zijn er maar twee opties om hierop te reageren:

1. meegaan in de eisen van PFZW en onze werkwijze en beleid aanpassen;
2. afzien van de premievrije opbouw van pensioen tijdens emeritaat wegens AO

Deze opties kennen elk voor- en nadelen:

	Optie 1: beleid aanpassen	Optie 2: afzien van opbouw
Voordelen:	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud van premievrije opbouw van pensioen tijdens AO. • Heldere en uitgebreide regels hoe om te gaan met AO en daarbij passende uitkering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Handhaven van huidige beleid hoe om te gaan met AO predikanten (is o.i. voordeel voor deputaten, dienstenbureau en predikanten).
Nadelen:	<ul style="list-style-type: none"> • Premievrije opbouw geldt alleen voor percentage AO. • Ingrijpende aanpassingen in werkwijze deputaten emeritikas en dienstenbureau. • Nieuwe berekeningselementen o.a. laatste echte verdiensten. • Predikant onderdeel van uitgebreide keuringen (ook herhaaldelijk). • Predikant heeft kans verplicht te moeten zoeken naar werk in andere beroepen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er ontstaat een pensioentekort voor AO-predikanten (geen premievrije opbouw tijdens AO). • Compensatie van dat pensioentekort brengt kosten met zich mee.

Bij een afweging tussen de voor- en nadelen is een belangrijke vraag welke visie we als kerken eigenlijk hebben over het ambt van predikant. Staat die visie toe dat we ons daadwerkelijk als een soort UWV gaan gedragen? Een aantal lezers van dit rapport zal wel verhalen kennen uit de eigen omgeving wat dit kan betekenen voor de 'cliënten' van het UWV. Daarbij wordt nauwelijks tot geen rekening meer gehouden met de eigen wensen.

(Her)keuringen zijn vaak zeer frustrerend en geven aanleiding tot verdriet en het gevoel gemanipuleerd te worden. Er is meer te noemen. En een gesprek over roeping tot het ambt zal, denken wij, op een UWV-kantoor meestal direct verdrinken in onbegrip.

Het is uit respect voor predikanten en hun ambt dat deputaten emeritikas overtuigd zijn van hun keuze voor optie 2. Vanuit datzelfde respect is voor ons duidelijk dat het pensioentekort dat ontstaat niet afgewenteld mag worden op de betreffende predikant. De kosten nemen we dan op de koop toe. We vertrouwen er op dat de synode deze keuze kan bevestigen.

10 **4. Compensatie van het pensioentekort**

Ten gevolge van de gemaakte keuze stopt de opbouw van pensioen, althans voor het deel dat een predikant AO wordt. Merk op dat dit tot nu toe altijd 100% zou zijn, echter in paragraaf 5.1.4.3. komt al aan de orde dat in onze optiek ook deeltijd-AO een mogelijkheid is. Voor het compenseren van het pensioentekort zagen deputaten tot nu toe een drietal mogelijkheden. Niet uit te sluiten is dat bij verdere uitwerking van deze complexe problematiek in de nabije toekomst ook andere mogelijkheden ontstaan. De tot nu toe onderzochte mogelijkheden zijn:

1. vanuit de emeritikas pensioenpremie aan PFZW afdragen gedurende de periode van AO;
- 20 2. het pensioentekort laten ontstaan en na de AOW-leeftijd het tekort aanvullen vanuit de emeritikas;
3. als 2, maar de te verstrekken uitkering in één keer inkopen bij een verzekeringsmaatschappij.

25 Ad 1: hierover is overleg geweest met PFZW, waaruit bleek dat dit volgens het pensioenreglement niet is toegestaan. Ook pogingen te komen tot varianten leidden niet tot overeenstemming. Merk op dat het hierdoor voor deputaten onmogelijk werd om te voldoen aan opdracht 3 van GS2016 ('te borgen dat pensioenopbouw blijft plaatsvinden bij emeritering gedurende arbeidsongeschiktheid'). We veronderstellen dat we aan de geest

30 van de opdracht voldoen als we het pensioentekort op een andere manier compenseren.

Ad 2: Per individueel geval is uit te rekenen welk tekort aan uitkering zal optreden ten gevolge van AO. In de praktijk is dat geen eenvoudige berekening omdat rekening gehouden moet worden met de 'normale' uitkering uit de emeritikas (althans voor degenen die vóór 1 jan 2013 predikant werden), het wel opgebouwde pensioen van PFZW en de

35 garantiejaren die gelden in de verschillende regelingen – we besparen u de details. Vervolgens zou dan de emeritikas een extra levenslange uitkering doen vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd. Als enorm nadeel van deze oplossingsrichting zien deputaten dat daarmee de levensduur van de emeritikas met decennia wordt verlengd. Immers in de

40 huidige situatie groeit de kas toe naar een situatie dat nadat de laatste predikanten van vóór 2013 met emeritaat zijn, alleen nog de verplichtingen met betrekking tot AO van actieve predikanten voor rekening van de kas komen. Daar zou dan de levenslange extra uitkering wegens pensioentekort door AO bijkomen.

45 Ad 3: deze mogelijkheid is een remedie tegen het nadeel van decennia verlenging dat hierboven werd genoemd. Op het moment dat een predikant met pensioentekort door AO de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt wordt vanuit de emeritikas een levenslange uitkering ingekocht bij een verzekeringsmaatschappij die dergelijke producten verkoopt. Voor de emeritikas wordt daarmee de verdere financiële betrokkenheid beëindigd. Twee nadelen

50 van deze variant moeten nog onderzocht worden in de komende tijd. Enerzijds zal deze

variant duurder zijn dan ad 2: de verzekeringsmaatschappij moet er tenslotte ook wat aan verdienen. Anderzijds moet nog worden onderzocht of deze variant fiscaal wel is toegestaan. Tot nu toe is dat niet evident en zal het waarschijnlijk nodig zijn hierover een concrete afspraak te maken met de fiscus, in de hoop dat zij een dergelijke pragmatische oplossing voor de emeritikas willen steunen.

5. De omvang van de extra kosten

We begrijpen heel goed dat de synode, en in het bijzonder commissie 6, nieuwsgierig is naar de kosten van het compenseren van het pensioentekort. Daarover zijn helaas geen concrete voorspellingen te doen. Die hangen immers vooral af van het aantal predikanten dat arbeidsongeschikt wordt en op welk moment dat zal zijn. De huidige trend in aantal AO-predikanten stemt ons zorgelijk. En dat geldt natuurlijk niet alleen de kosten na bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd maar ook de uitkeringen in de periode daarvoor.

6. Nu al verzekeren?

Een vraag die we ons kunnen voorstellen is: waarom niet nu al een verzekering voor alle predikanten afsluiten tegen arbeidsongeschiktheid? In de afgelopen periode is er vanuit PFZW ook wel op aangedrongen dit te doen bij een onafhankelijke verzekeringsmaatschappij. Andere kerkverbanden hebben zelf ook vergelijkbare constructies. Hiermee gaan echter enorme kosten gepaard, van ordegrrootte € 300.000 tot € 400.000 per jaar! Terwijl in onze ogen het risico dat met die verzekering wordt afgedekt prima gedragen kan worden door de huidige emeritikas (en dat is ook meteen het verschil met andere kerkverbanden die wel verzekeren). Verder dient bedacht te worden dat ook verzekeraars zeer strikte regels volgen als in de trant van UWV. Met PFZW is inmiddels afgesproken dat wij zo'n verzekering niet hoeven af te sluiten.

7. Het pensioenakkoord

In paragraaf 4.2 van ons rapport wordt er nog melding van gemaakt dat het in 2018 niet kwam tot een pensioenakkoord. Inmiddels is dat er wel. Echter aan de uitwerking wordt nog gewerkt en dus is ook nog steeds niet te zeggen wat dit gaat betekenen voor gemeenten en predikanten. Een mogelijk (verhoopt maar niet per se verwacht) neveneffect zou kunnen zijn dat door de verplichte verzekering van zzp'ers tegen AO de premies van dergelijke verzekeringen drastisch kunnen dalen. In dat geval zou het nu al verzekeren tegen AO heroverwogen kunnen worden.

We vertrouwen er op dat deze nadere toelichting meer inzicht heeft gegeven in de problematiek rond arbeidsongeschiktheid en wensen u Gods zegen toe bij de verdere beraadslagingen.